

YARGITAY

10. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2015/17719
Karar No.	2016/1625
Tarihi:	11.02.2016

<u>İlgili Kanun / Madde</u>
5510 S. SGK. /25

- **SİGORTALILIK SÜRESİ**
- **SİGORTALILIĞIN BAŞLAMA TARİHİ**
- **MALULLÜK SİGORTASINDAN YARARLANMAK İÇİN MALULLÜK SİGORTALILIK SÜRESİ VE PRİM GÜN SAYISI KOŞULLARI**
- **MALULLÜK SİGORTASINDAN YARALANMA KOŞULLARINA SİGORTALININ YARGILAMA AŞAMASINDA ULAŞMASI HALİNDE DE DAVANIN KABUL EDİLEBİLECEĞİ**
-

ÖZETİ Davanın yasal dayanağı olan 5510 sayılı Kanunun 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 25. maddesinde, 4/1-(b) maddesi kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün en az %60'ını kaybettiği belirlenen sigortalının malûl sayılacağı bildirilip 26. maddesinde aylık bağlama koşulları, 25. maddeye göre malûl sayılmak, en az 10 yıldan beri sigortalı bulunup, toplam olarak 1800 gün veya başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malûl olan sigortalılar için ise sigortalılık süresi aranmaksızın 1800 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak, malûliyeti nedeniyle sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan veya işyerini kapattıktan veya devrettikten sonra Kurumdan yazılı istekte bulunmak olarak sıralanmış ve 4/1-(b) maddesine göre sigortalı sayılanların kendi sigortalılığı nedeniyle genel sağlık sigortası primi dahil, prim

ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olmasının da zorunlu olduğu açıklanmış, 27. maddesinde 4/1-(b) maddesi kapsamındaki sigortalılar için aylığın, malûl sayılmasına esas tutulan rapor tarihi yazılı istek tarihinden önce ise yazılı istek tarihini, malûl sayılmasına esas tutulan rapor tarihi yazılı istek tarihinden sonra ise rapor tarihini izleyen ay başından itibaren başlayacağı hüküm altına alınmıştır

Diğer taraftan söz konusu Kanunun "Uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık süresi" başlığını taşıyan 38. maddesinin 1. fıkrasında, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında dikkate alınacak sigortalılık süresinin başlangıcının, sigortalının, 2926 sayılı Kanuna tâbi olarak ilk defa kapsama girdiği tarih olarak kabul edileceği açıklandıktan sonra 3. fıkrasında, aylık bağlama işlemlerinde dikkate alınan sigortalılık sürelerinin, sigortalılığın başlangıç tarihi ile sigortalının aylık bağlanması için yazılı istekte bulunduğu tarih arasında geçen süre olduğu belirtilmiş, Geçici 1/1. maddesinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 2926 sayılı Kanuna tabi olanların, bu Kanunun 4/1-(b) maddesi kapsamında kabul edileceği, Geçici 7/1. maddesinde, bu Kanunun yürürlük tarihine kadar 2926 sayılı Kanuna tabi sigortalılık başlangıçları ile hizmet süreleri ve sigortalılık sürelerinin, tabi oldukları kanun hükümlerine göre değerlendirileceği bildirilmiştir.

Ayrıca, 506, 1479, 5510 sayılı Kanun hükümleri gereğince aylık bağlanmasına ilişkin davalarda, Kuruma başvuruda bulunulduğu tarih itibarıyla tümüyle oluşmayan tahsis koşullarının yargılama aşamasında gerçekleşmesi durumunda, özellikle, Anayasa'nın 141. maddesindeki, davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılmasının, yargının görevi olduğunu belirten hüküm, 6100 sayılı Kanunun "Usul ekonomisi ilkesi" başlıklı 30. maddesinde yer alan, hakimin, yargılamanın kabul edilebilir süre içinde ve düzenli bir biçimde yürütülmesini ve gereksiz gider yapılmamasını sağlamakla yükümlü olduğu yönündeki düzenleme, sosyal koruma, dayanışma, sosyal denkleştirme ve zorunluluk ilkelerine dayanan sosyal sigortalar, bireyin onuru ile

kişiliğinin geliştirilmesi için kaçınılmaz ekonomik, sosyal ve kültürel hakların doyurulması temeline dayanan sosyal güvenlik hukukunun ilkeleri dikkate alındığında, bütün şartların yerine getirildiği tarihi izleyen ay başından itibaren aylığa hak kazanıldığının tespitine ilişkin hüküm kurulmalı, kuşkusuz, yargılama aşamasında aylık bağlama koşulları gerçekleşen sigortalı yönünden tahsis talep günü itibarıyla şartlar oluşmamakla Kurumun dava açılmasına sebep olan herhangi bir haksız işleminin de söz konusu bulunmadığı gözetilerek yargılama giderleri buna göre değerlendirilmelidir

Dava, tahsis başvuru tarihi itibarıyla malûllük aylığına hak kazanıldığının tespiti istemine ilişkindir.

Mahkemece, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Hükmün davalı B.... avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

1-) Dosyadaki yazılara, toplanan delillere ve hükmün dayandığı gerektirici sebeplere göre davalı Kurum vekilinin sair temyiz itirazlarının reddi gerekir.

2-) 22.06.2009 tarihli malûllük sigortasından aylık tahsis başvurusu davalı Kurumca reddedilen, 29.06.2004 – 20.09.2010 döneminde 2926 sayılı Kanun/5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında 6 yıl 2 ay 22 günlük sigortalılığı bulunan davacının 01.10.2010 günü işbu davayı açtığı, yargılama aşamasında Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Genel Kurulu'nca 26.12.2013 tarihinde rapor düzenlenerek çalışma gücünün en az %60 oranında yitirildiğinin, malûllük başlangıcının muayene gününe karşılık gelen 18.04.2012 olduğunun belirtildiği anlaşılmakta olup mahkemece söz konusu rapora dayanılarak dava kısmen kabul edilip 18.04.2012 tarihinden itibaren aylık bağlanması gerektiğinin tespitine karar verilmiştir.

Davanın yasal dayanağı olan 5510 sayılı Kanunun 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 25. maddesinde, 4/1-(b) maddesi kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün en az %60'ını kaybettiği belirlenen sigortalının malûl sayılacağı bildirilip 26. maddesinde aylık bağlama koşulları, 25. maddeye göre malûl sayılmak, en az 10 yıldan beri sigortalı bulunup, toplam olarak 1800 gün veya başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malûl olan sigortalılar için ise sigortalılık süresi aranmaksızın 1800 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak, malûliyeti nedeniyle sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan veya işyerini kapattıktan veya devrettikten sonra Kurumdan yazılı istekte bulunmak olarak sıralanmış ve 4/1-(b) maddesine göre sigortalı sayılanların kendi sigortalılığı nedeniyle genel sağlık sigortası primi dahil, prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olmasının da zorunlu olduğu açıklanmış, 27. maddesinde 4/1-(b) maddesi kapsamındaki sigortalılar için aylığın, malûl sayılmasına esas tutulan rapor tarihi yazılı istek tarihinden önce ise yazılı istek tarihini, malûl sayılmasına esas tutulan rapor tarihi yazılı istek tarihinden sonra ise rapor tarihini izleyen ay başından itibaren başlayacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan söz konusu Kanunun "Uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık süresi" başlığını taşıyan 38. maddesinin 1. fıkrasında, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında dikkate alınacak sigortalılık süresinin başlangıcının,

sigortalının, 2926 sayılı Kanuna tâbi olarak ilk defa kapsama girdiği tarih olarak kabul edileceği açıklandıktan sonra 3. fıkrasında, aylık bağlama işlemlerinde dikkate alınan sigortalılık sürelerinin, sigortalılığın başlangıç tarihi ile sigortalının aylık bağlanması için yazılı istekte bulunduğu tarih arasında geçen süre olduğu belirtilmiş, Geçici 1/1. maddesinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 2926 sayılı Kanuna tabi olanların, bu Kanunun 4/1-(b) maddesi kapsamında kabul edileceği, Geçici 7/1. maddesinde, bu Kanunun yürürlük tarihine kadar 2926 sayılı Kanuna tabi sigortalılık başlangıçları ile hizmet süreleri ve sigortalılık sürelerinin, tabi oldukları kanun hükümlerine göre değerlendirileceği bildirilmiştir.

Ayrıca, 506, 1479, 5510 sayılı Kanun hükümleri gereğince aylık bağlanmasına ilişkin davalarda, Kuruma başvuruda bulunulduğu tarih itibarıyla tümüyle oluşmayan tahsis koşullarının yargılama aşamasında gerçekleşmesi durumunda, özellikle, Anayasa'nın 141. maddesindeki, davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılmasının, yargının görevi olduğunu belirten hüküm, 6100 sayılı Kanunun "Usul ekonomisi ilkesi" başlıklı 30. maddesinde yer alan, hakim, yargılamanın kabul edilebilir süre içinde ve düzenli bir biçimde yürütülmesini ve gereksiz gider yapılmamasını sağlamakla yükümlü olduğu yönündeki düzenleme, sosyal koruma, dayanışma, sosyal denkleştirme ve zorunluluk ilkelerine dayanan sosyal sigortalar, bireyin onuru ile kişiliğinin geliştirilmesi için kaçınılmaz ekonomik, sosyal ve kültürel hakların doyurulması temeline dayanan sosyal güvenlik hukukunun ilkeleri dikkate alındığında, bütün şartların yerine getirildiği tarihi izleyen ay başından itibaren aylığa hak kazanıldığının tespitine ilişkin hüküm kurulmalı, kuşkusuz, yargılama aşamasında aylık bağlama koşulları gerçekleşen sigortalı yönünden tahsis talep günü itibarıyla şartlar oluşmamakla Kurumun dava açılmasına sebep olan herhangi bir haksız işleminin de söz konusu bulunmadığı gözetilerek yargılama giderleri buna göre değerlendirilmelidir.

Bununla birlikte önemle vurgulanmalıdır ki Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun yaşlılık aylığı yönünden 26.11.2008 gün ve/..-..... Esas -/..... Karar sayılı ilamında da belirtildiği üzere, malûllük aylığı tahsisi için aranan prim ve her türlü borçların ödenmiş olması koşulunun aylık bağlanabilmesi için gerek/yeter süreye ilişkin/karşılık gelen her türlü borçların yatırılmış olması olarak anlaşılması gerekmekte, buna göre borcun varlığı durumunda prim ve olası ödeme tarihi itibarıyla Kurumca hesaplanacak gecikme zammının yatırılması için uygun süre tanınmalı, kuşkusuz, borcun ödendiği tarihi izleyen aybaşından itibaren aylığın başlatılması gereği de dikkate alınmalıdır.

Yukarıdaki açıklama ve yasal düzenlemeler ışığında dava değerlendirildiğinde, çalışma gücünü %60 oranında yitirmekle 5510 sayılı Kanunun 25. maddesi kapsamında malûllük olgusu kanıtlanan ve 26. maddede yazılı 1800 prim ödeme gün sayısına sahip olan davacının 10 yıl sigortalılık süresi koşulunun ise yargılama aşamasında 29.06.2014 tarihi itibarıyla gerçekleştiği belirgin bulunduğundan şu durumda, prim ve prime ilişkin her türlü borçların ödenmiş olması şartı yönünden Kurumdan sorulmak suretiyle irdelene yapıldıktan sonra elde edilecek sonuca göre karar verilmelidir.

Bu maddi ve hukuki olgular göz önünde bulundurulmaksızın, mahkemece eksik inceleme ve yanılıgılı değerlendirme sonucu yazılı şekilde karar verilmesi, usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O hâlde, davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

S O N U Ç : Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, 11.02.2016 gününde oybirliğiyle karar verildi.